כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים

הַמַּאֲמָר הַשְּׁבוּעִי

מאמר

ענין שובב"י"ם

האדמו"ר הזקן

שבוע פרשת וארא

הַמַּאֲמָר
הַשְּׁבוּעִי

מאמר

עִנְיַן שׁוֹבְבִי"ם

האדמו"ר הזקן

שבוע פרשת וארא

בע"ה

שבוע שלישי לחדש **טבת** ושני **לימי השובבי"ם** הקדושים, ואנחנו לומדים מאמר – **נדיר יחסית** בכתבי חסידות חב"ד – הנקרא "**עניין שובבי"ם**", של אדמו"ר הזקן נ"ע מספר 'מאמרי אדמו"ר הזקן – הקצרים'.

השבוע בחרנו במאמר מיוחד שנוגע בנושא שבהמון חסידויות נמנעו מלדבר עליו – **קדושת השובבי"ם, תיקון הברית.**
האמת שהתלבטנו האם להביא את המאמר הזה (שכן הרבה מצדיקי החסידות נמנעו מלעסוק בכך), אבל היה נראה לנו **שהמבט החסידי רק מאיר עיניים, משמח ונוגע ברצוננו לראות את מלכנו** – בכל רבדי עבודת ה' – אז כדאי ומומלץ להכיר את המבט החסידי המבואר היטב אצל אדמו"ר הזקן - "**טעמו וראו כי טוב ה'**".
המאמר עוסק ומתעקש לגלות את הקשר העצמי והרצון הכי פנימי של כל יהודי – 'רעותא **דליבא**', ומסביר שזוהי הדרך לתקן-לגלות את הברית שלנו עם ה', שאנו רוצים אותו בכל מחיר.
זאת מגיע על ידי הסבר '**עבודה**' **נפשי** ויסודי איזה תהליך צריך לעבור בשביל לגלות את ה'רעותא דלבא' – **הרצון הכי עצמי ותקיף** שיש לכל יהודי שבכחו לקשר אותנו בתוקף לה' יתברך.

לחיים לחיים! שנזכה בעת אשר הזמן גרמא **להיות קצת 'שובבים'** ולצאת מהמגבלות הטבעיות שלנו למען שמו יתברך!

חברי המערכת:

מנחם רוזנצוויג
אחיה מרקוביץ
אביעד בר-לוי

מגדל העמק

תוכן:

"ענין שובבי"ס" - מבואר ..... ג

"ענין שובבי"ס", מאמרי אדמו"ר הזקן הקצרים פרשת וארא..... ט

נקודה למחשבה..... יא

"ענין שובבי"ם"

(מאמרי אדמו"ר הזקן הקצרים פרשת וארא)

מבואר

פתיחה

א. ענין שובבי"ם תיקון לפגם ברית.

ידוע מהמקובלים כי הימים שבהם קוראים את הפרשיות שמות וארא בא בשלח יתרו משפטים, הם ימים מסוגלים לתיקון פגם הברית. וימים אלו נקראים בר"ת 'שובבי"ם'.

הטעם הפשוט לכך הוא שבימים אלו קוראים את פרשיות השעבוד של עם ישראל במצרים, ויציאת מצרים עד לקבלת התורה (וקיום משפטיה, בפרשת משפטים). לכן הם זמן של יציאה מהרע.

> ולהבין מה שהשיב השי"ת [ה' יתברך] למשה כששאלו ואמרו לי מה שמו מה אומר אליהם כו' אהי' [אהי"ה] שלחני אליכם שאינה תשובה על שאלתם ששאלו סימן לאמרו ה' נראה אלי שיאמינו בדבריו כו'

כשה' מתגלה אל משה בסנה, משה שואל אותו: "הנה אנכי בא אל בני ישראל ואמרתי להם א-להי אבותיכם שלחני אליכם ואמרו לי מה שמו מה אמר אלהם"? ועל זה עונה לו ה' שיאמר: "אהיה אשר אהיה". ולכאורה שאלת משה רבינו היא איך בני ישראל ידעו שבאמת ה' דיבר איתו (ולא אלוהים אחרים).

> וגם למה לא אמר להם שם הוי"ה כו'.

וגם מדוע לא אמר את שם הוי"ה, שהוא שם העצם של ה'.

- כדי לענות על השאלות וגם כדי להבין מהם ימי השובבי"ם, נבאר מהי הדרך האמיתית בעבודת ה':

האם אני רוצה רע?

> והענין והעצה היעוצה לכל אשר נגע יראת ה' בלבבו להתהלך לפני ה' באמת ובתם זה הדרך ישכון אור ה' שישים בלבו שבוודאי בלי ספק הוא תמיד שכלו ולבו בכל תאוותיו רק רע כל היום שהוא בחי' מצרי' [מצרים] כידוע

כדי לעבוד את ה' באמת, צריך להבין ולדעת האם אני עושה את רצון ה'. אם אני אסתכל באמת על עצמי אני יראה שכל הזמן אני חושב, מרגיש ונוטה אך

ורק לדברים שליליים[1]. הנטייה הטבעית שלנו לתאוות נקראת 'מיצר', מקום צר ודחוק, ללא יכולת להסתכל מעבר למציאות שלי.

לא להיות מתוסכל..

> **אבל לאחר שיגמור בלבו כן לא יעצב ללבו מפני זה כלל וכלל רק שיאמר בלבו אמת שכן הוא ולמה לא תהי' [תהיה] כן מצד הגוף כו'.**

אבל למה באמת אני נוטה לרע? בגלל הגוף. הגוף הוא בוודאי מעוניין בעצמו בלבד. הוא רוצה רק דברים שממלאים ומספקים אותו. כשאני מבין שהרע הוא חלק מהותי מהתודעה של הגוף שלי (שרוצה להתפתח) אז אני לא מתוסכל ועצוב מכך, כי אני לא מצפה למשהו אחר. אלא ש..

יש בי 'חלק אלקה ממעל'

> **אך יעקב חבל נחלתו חלק אלקה ממש אליו אשא נפשי**

אלא שיש אצלי גם נפש אלוקית! "חלק אלקה ממעל[2]", והיא שוכנת אצלי בגוף וממילא אני יכול להתחבר אליה, וביחד איתה לעשות טוב. אבל **איך אני יכול לזהות את ה'חלק אלקה' שבי?**

> **ובו אם חפץ במצותיו וחוקיו להדבק בתורתו אף שאינו יודע שום שכל והשגה להבינו כלל וכלל מ"מ [מכל מקום] אינו יודע טעם לרעותא דליבא שיש לו כי אינה שלו לא מחכמתו ולא מצדקתו אך מפני חלק אלקות כל שעה חושק לשרשו אשר לוקח משם**

הנפש האלהית מופיעה אצלי בלב, מתי שאני רוצה את התורה והמצוות אך אני לא מבין מדוע (שהרי איני מבין כלל את התורה והמצוות). רצון זה לא נובע מדברים מיוחדים שעשיתי למען ה', או בגלל שאני חכם במיוחד ומשיג את מעלת התורה והמצוות, אלא שיש לי 'חלק אלקה' שהוא חושק להידבק בשורשו – בה'.

לסיכום: כדי לעבוד את ה' באמת, צריך להתבונן בכך שמצדי אני בוודאי לא רוצה לעשות את רצון ה', ואף לעשות טוב אמיתי. ההבנה הזאת גורמת לי לא 'להתפעל' ולהתעצב ממעשי ונטיותיי לדברים לא טובים (חטאים), מכיוון שזה הדבר הטבעי עבור הגוף. אבל ה' ברחמיו העצומים שם בי נפש אלוקית שהיא 'חלק אלקה ממעל' והיא זאת שגורמת לי לרצות לעשות דברים טובים בעבור ה' באמת.

---

[1] וגם הדברים הטובים שאני עושה זה בגלל מה יחשבו עלי, או בגלל שאני אוהב להצטייר בעיני עצמי כמשהו מסוים. ולא בגלל שאני אוהב לעשות טוב באמת.

[2] ניצוץ יפה: "**חלק אלקה ממעל**" בגמיטריא **שובבי"ם**!

אהבה למעלה מטעם והסבר

ב. וכאשר ישים ללבו כל אלה באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] **אתעדל"ע** [אתערותא דלעילא] **כה"ג** [כהאי גוונא] **יתעורר ג"כ** [גם כן] **למעלה שהקב"ה יתעורר אהבתו לישראל אף שלא ימצא טעם ודעת מפני מה יאהב אותם מ"מ יאהב אותם להטיב להם בכל מילי דמטיב כמ"ש** [כמו שכתוב] **לא מרובכם מכל העמים וגו' ולא בצדקתיך ויושר לבבך כ"א** [כי אם] **אשר חשק ה' כו'**

ההתבוננות בכך שכל הטוב שלי מגיע בלי הסבר ובלי הבנה מדוע אני רוצה את ה', תעורר גם אצל ה' את האהבה העצמית שלו לעם ישראל. על אף שמצד הסברא והמציאות כביכול אין סיבה לאהוב אותנו, למרות זאת הוא יאהב אותנו, בלי טעם. האהבה הזאת היא הרבה יותר גדולה מאשר האהבה על פי ה'טעם ודעת' כי זאת אהבה שאינה תלויה בדבר, אהבה ונתינה שאי אפשר להפסיקם. זה מה שכתוב בספר דברים[3] "**לא מרבכם** מכל העמים **חשק** ה' בכם" וכן "**לא בצדקתיך וביושר לבבך** אתה בא לרשת את ארצם", ה' אוהב אותנו ללא כל סיבה.

שאם הי' [הייתה] אהבת ישראל מאיזה טעם היה ג"כ אהבת הקב"ה כן כי כמים הפנים כו'

אם עם ישראל היו אוהבים את ה' בגלל דברים מובנים, ובגלל סיבה מוסברת, אז גם ה' היה אוהב את ישראל רק בגלל סיבות מסוימות ומעלות של עם ישראל, כי "כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם" – כמו מה שאתה מרגיש כלפי מי שמולך, ככה הוא מרגיש כלפיך. לכן גם ה' כביכול היה אוהב אותנו אהבה שתלויה בדבר שיכולה להתבטל...

(אמנם מכך שאהבת ה' אלינו לא תלויה בשום דבר - כמו שראינו בפסוקים - אפשר ללמוד שאהבת הנפש האלוקית - חלק אלקה ממעל - לה' גם היא ללא סיבה ואינה תלויה בדבר).

וזאת הבחי' נק' אלקי אברהם פי' [פירוש] שזאת העבודה ע"ד [על דרך] הנ"ל אינה מכח הדעת כי לית מחשבה כו' רק בלי טעם כלל רק מבחי' אברהם מבחי' החסד אהבה עזה כו'

אהבה זאת שה' מגלה כלפינו שאינה תלויה בדבר, נקראת 'אלקי אברהם', כי אברהם מסמל את האהבה העזה ללא גבולות שאינה נובעת מהבנה והסבר כלשהו. (כמו שאברהם ביקש מה': "לו ישמעאל יחיה לפניך" מחמת האהבה שלו שמתפשטת על הכל ללא הבדלה לוגית).

[3] ז, ז; ט, ה.

פקידה למעלה מזכירה

> **והוא נק' [נקרא] פקד פקדתי וכמו וה' פקד את שרה שהיא למעלה ממחשבה ומבחי' זכור שהוא בחי' דעת אבל זה אינו רק רצונו וחשק בלי טעם כו'.**

'פקידה' משמעותה שאני קשור למישהו ללא סיבה הגיונית - כמו אהבה מוסברת שיש לי אליו או מפני שאני זוכר אותו - אלא מפני שאני רוצה בו בלי הבנה מדוע. לכן כשה' אומר למשה להגיד לבני ישראל שהוא גואל אותם הוא אומר לו "פקד פקדתי" - ה' רוצה לגאול את עם ישראל ללא סיבה והסבר מדוע.[4]

> **וזה הכלל הי' [היה] בישראל במצרים מיוסף שאין נגאלין אלא מבחי' פקד פקדתי**

יוסף העביר מסורת[5] בבני ישראל, שכשיבוא הגואל הוא יאמר בשם ה' "**פקד פקדתי**" - דוקא בלשון **פקידה**.

> **וזהו שלא האמינו למשה באמרו ה' נראה אלי אף שאמר להם ראי' [ראיה] מדעת והשגה כו' רק במה שאמר אלקי אברהם האמינו לו שהוא בחי' פקוד כו'**

בגלל המסורת עם ישראל ידעו שהגאולה תיהיה בדרך של 'פקידה', ובאהבת ה' אותנו למעלה מטעם ודעת, למעלה מהבנה[6]. לכן רק כשמשה אמר שהגאולה תהיה בדרך של 'אלקי אברהם' – אהבת ה' אותנו בלי הסברים, רק אז האמינו לו שהוא הגואל.

שם אהי"ה ושם הוי"ה

> **וזהו שהשיב הקב"ה [הקדוש ברוך הוא] אהי' כו' שבחי' הוי"ה הוא שמהווה כל העולמות מחמת שמשיגים שרשם ומתבטלים נגדו כו' אבל בחי' אהי' הוא למעלה מן בחי' זו כו'.**

זאת הסיבה שה' הזדהה בשם 'אהי"ה' ולא בשם 'הוי"ה': שם **הוי"ה** הוא הגילוי שה' **מהווה** את העולם 'על דעת' זה שכל המציאות בטילה אליו ואין לה קיום עצמאי - ה' הוא השורש של הכל; אמנם שם אהי"ה הוא מלשון 'אהי"ה שם בהמשך'.. לשון עתיד, זהו הגילוי של מה שאני **רוצה** ושואף שיהיה בעתיד. לכן שם אהי"ה רומז לכך שה' רוצה בנו, 'אהי"ה גואל את ישראל' - ה' רוצה אותנו

[4] צריך עיון למה "וה' פקד את שרה" מבטא משהו למעלה מטעם ודעת. אולי כי לידת שרה הייתה דבר 'מצחיק' ולא הגיוני...

[5] תרגום יהונתן בראשית נ', כ"ה.

[6] כמו שכתוב: 'מתחילה עובדי עבודה זרה היו אבותינו' – שמצד הטעם המושג, לא היה 'משתלם' לה' לגאול אותנו.

בפני עצמנו, אנחנו 'החלום' שלו. לכן זה הגילוי הכי עצמי של ה', שממנו נמשכת האבה העצמית של ה' לעם ישראל.

תיקון לפגם הברית

> **ג. וכשתנהג אדם ע"ד הנ"ל הוא תיקון לפגם ברית לפי שענין תשובה הוא הפלות האדם משרשו בפגם ברית וכיוצא בו ותשובה הוא שמשיב נשמתו לשרשה אבל ע"ד הנ"ל לא יפול הנופל כלל כי אינה מחמת טעם ודעת רק אחר כל הפחיתות שיתבונן בעצמו מ"מ יש לו רעותא דליבא שאינו שלו וד"ל** [ודי למבין]:

כאשר הקשר שלנו עם ה' ישאר תמיד ללא הסבר (אהבה שאינה תלויה בדבר) לא נוכל להתנתק מה' אף פעם, שהרי זה לא תלוי בדעתינו. לכן שום חסרון ופגם שלנו לא יוכל לנתק אותנו מה' וכך לא נצטרך לעשות תשובה – שתפקידה היא להשיב אותנו אל השורש שלנו (שהרי הקשר עם ה' כבר לא תלוי גם בזה שה' הוא השורש שלנו וממילא לא מתנתקים מהשורש ולא שבים אליו...).

עיקר מה שגורם לאדם להתנתק משורשו ומצריך אותו לעשות תשובה זה פגם הברית,[7] בו האדם מנסה להשיג ולגלות את הקשר הלא מוסבר והעלום,[8] וכך מאבד אותו. אמנם אם אני יודע שכל מה שאני מבין ותופס זה לא הקשר עם ה' אלא רק הבהמיות שלי, ולקשר עם ה' אין שום הסבר – הוא לא 'שייך' לי, אין אפשרות להתנתק מה'.

[7] בעוד שחטאים אחרים בדרך כלל לא מנתקים אלא רק מרחיקים.
[8] הסבר זה הוא ע"פ דעת המבאר ואינו מוכח במאמר.

"ענין שובבי"ם"

(מאמרי אדמו"ר הזקן הקצרים פרשת וארא)

פתיחה

א. ענין שובבי"ם תיקון לפגם ברית.

ולהבין מה שהשיב השי"ת [ה' יתברך] למשה כששאלו ואמרו לי מה שמו מה אומר אליהם כו' אהי' [אהי"ה] שלחני אליכם שאינה תשובה על שאלתם ששאלו סימן לאמרו ה' נראה אלי שיאמינו בדבריו כו'

וגם למה לא אמר להם שם הוי"ה כו'.

האם אני רוצה רע?

והענין והעצה היעוצה לכל אשר נגע יראת ה' בלבבו להתהלך לפני ה' באמת ובתם זה הדרך ישכון אור ה' שישים בלבו שבוודאי בלי ספק הוא תמיד שכלו ולבו בכל תאוותיו רק רע כל היום שהוא בחי' מצרי' [מצרים] כידוע

לא להיות מתוסכל..

אבל לאחר שיגמור בלבו כן לא יעצב ללבו מפני זה כלל וכלל רק שיאמר בלבו אמת שכן הוא ולמה לא תהי' [תהיה] כן מצד הגוף כו'.

יש בי 'חלק אלקה ממעל'

אך יעקב חבל נחלתו חלק אלקה ממש אליו אשא נפשי

ובו אם חפץ במצותיו וחוקיו להדבק בתורתו אף שאינו יודע שום שכל והשגה להבינו כלל וכלל מ"מ [מכל מקום] אינו יודע טעם לרעותא דליבא שיש לו כי אינה שלו לא מחכמתו ולא מצדקתו אך מפני חלק אלקות כל שעה חושק לשרשו אשר לוקח משם

אהבה למעלה מטעם והסבר

ב. וכאשר ישים ללבו כל אלה באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] כה"ג [כהאי גוונא] יתעורר ג"כ [גם כן] למעלה שהקב"ה יתעורר אהבתו לישראל אף שלא ימצא טעם ודעת מפני מה יאהב אותם מ"מ

יאהב אותם להטיב להם בכל מילי דמטיב כמ"ש [כמו שכתוב] לא מרובכם מכל העמים וגו' ולא בצדקתיך ויושר לבבך כ"א [כי אם] אשר חשק ה' כו'

שאם הי' [הייתה] אהבת ישראל מאיזה טעם היה ג"כ אהבת הקב"ה כן כי כמים הפנים כו'

וזאת הבחי' נק' אלקי אברהם פי' [פירוש] שזאת העבודה ע"ד [על דרך] הנ"ל אינה מכח הדעת כי לית מחשבה כו' רק בלי טעם כלל רק מבחי' אברהם מבחי' החסד אהבה עזה כו'

פקידה למעלה מזכירה

והוא נק' [נקרא] פקד פקדתי וכמו וה' פקד את שרה שהיא למעלה ממחשבה ומבחי' זכור שהוא בחי' דעת אבל זה אינו רק רצונו וחשק בלי טעם כו'.

וזה הכלל הי' [היה] בישראל במצרים מיוסף שאין נגאלין אלא מבחי' פקד פקדתי

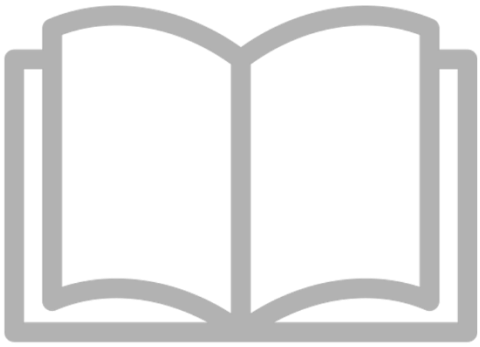
וזהו שלא האמינו למשה באמרו ה' נראה אלי אף שאמר להם ראי' [ראיה] מדעת והשגה כו' רק במה שאמר אלקי אברהם האמינו לו שהוא בחי' פקוד כו'

שם אהי"ה ושם הוי"ה

וזהו שהשיב הקב"ה [הקדוש ברוך הוא] אהי' כו' שבחי' הוי"ה הוא שמהווה כל העולמות מחמת שמשיגים שרשם ומתבטלים נגדו כו' אבל בחי' אהי' הוא למעלה מן בחי' זו כו'.

תיקון לפגם הברית

ג. וכשתנהג אדם ע"ד הנ"ל הוא תיקון לפגם ברית לפי שענין תשובה הוא הפלות האדם משרשו בפגם ברית וכיוצא בו ותשובה הוא שמשיב נשמתו לשרשה אבל ע"ד הנ"ל לא יפול הנופל כלל כי אינה מחמת טעם ודעת רק אחר כל הפחיתות שיתבונן בעצמו מ"מ יש לו רעותא דליבא שאינו שלו וד"ל [ודי למבין]:

נקודה למחשבה

- כל החיים אני רק רוצה להיות טוב. לעשות טוב עם אחרים, ולעשות טוב לה׳. אבל זה לא תמיד כל-כך הולך, לפעמים אני מצליח ולפעמים לא. אבל אולי ההחלטה שלי שאני רוצה לעשות טוב, והציור שלי על עצמי – כעושה טוב, הוא דווקא גורם לי לא להכיר את הטוב...
במאמר שלנו אנחנו לומדים שבאמת צריך לחפש את הטוב מחוץ לנו. אני שקוע בעצמי לגמרי, ולכן אין לי באמת אפשרות להסתכל ׳החוצה׳, ולראות את האדם השני שמולי כדי להטיב איתו. ממילא כל טוב שאני עושה זה אך ורק כי הוא לטובתי.. ויש לי איזה אינטרס בטוב הזה.
זה אומנם נשמע קיצוני, אבל כשנבין שהטוב מגיע מה׳, שהוא תכלית הטוב, אז נוכל להתפנות להקשבה לטוב האמיתי הנדרש מאיתנו, והדבר ימלא אותנו בשמחה עצומה ובסיפוק אמיתי וחיובי!
- למי אני הכי מתגעגע? למי שאני הכי אוהב אבל הוא לא איתי. ככה גם הגעגועים שלנו לה׳ (הרעותא דליבא) והגעגועים של ה׳ אלינו, מגיעים מהמקום הכי עצמי, אבל עם ריחוק. לא מתוך הכרה והסברה בטעם ודעת, אלא מתוך שככה זה. ה׳ אב הרחמן שם בנו נשמה – נפש אלהית, שלה יש קשב תדיר לתדר הנסתר הזה – המתגעגע, וכשלא נפגשים אז רק מתגעגעים..

החוברת מוקדשת

לעילוי נשמת

החייל הקדוש שובאל בן שלומית הי"ד

שנהרג על קידוש ה'

לרפואת:

הרב יצחק פיוויש בן בריינא מלכא שליט"א

הרב בנימין דב בן רחל סימא שליט"א

הרב מנחם בן ציון בן גוטע פערל שליט"א

הרב שניאור זלמן מרדכי בן שיינא נעטל שליט"א

חוברת זו מחולקת ללומדי המאמר השבועי.

רוצים חוברות בישיבה ואין לכם?

אפשר להתקשר למספר המופיע מאחורי החוברת או לשלוח מייל.

תרומות יתקבלו בברכה

לתרומות והקדשות חייגו 058-630-1888

לקבלת החוברת במייל:

mamar.shvuei@gmail.com

●●●

להצטרפות לדיונים על המאמר השבועי
בקבוצת המייל שלנו:

mamar.shvuei@gmail.com

לתרומות בביט/פייבוקס:

054.779.3987

יש לציין 'עבור המאמר השבועי'

לתרומות באתר ←

הַמַּאֲמָר הַשָּׁבוּעִי

מיזם "הַמַּאֲמָר הַשָּׁבוּעִי" בא לתת לכל אחד ואחד את האפשרות ללמוד חסידות בהעמקה ובהבנה, תוך דגש על חיבור התורות העמוקות לחיי היומיום שלנו.

במסגרת זו לומדים מידי שבוע מאמרי חסידות יסודיים בהבנה, בעמקות ובבהירות.

תשובה. תיקונים. וסיגופים.

ימי השובבי"ם מבלבלים אותנו וגורמים לנו לתהות מהי תשובה אמיתית, ואיך אפשר לתקן דבר שנראה לנו חסר תיקון. המאמר מציע דרך חדשה לגמרי בעבודת ה' ומאיר לנו את האפשרות לשמוח באמת ולפעול טוב בעולם, אבל באמת!

מאמר קצר, יסודי וחובה לכל בית בישראל!